

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی گیلان
بیمارستان امام خمینی (ره) صومعه سرا

احتیاطات استاندارد و احتیاط بر اساس راه انتقال بیماری

گروه هدف: کارکنان درمانی

زیر نظر کمیته کنترل عفونت

تاریخ: ۱۳۹۸/۲/۳۱

وسایل حفاظت فردی:

وسایل حفاظت فردی تجهیزاتی هستند که برای حفاظت کارکنان از صدمات شغلی و یا بیماریهای ناشی از تماس با مواد بیولوژیکی، شیمیایی، فیزیکی، رادیولوژیکی، الکتریکی و ... طراحی شده اند که با توجه به نوع صدمه مورد انتظار و تماس شغلی متفاوت میباشند.

چه کسانی باید از وسایل حفاظت فردی استفاده نمایند؟

تمامی کسانی که با بیمار مشکوک یا مبتلا در تماسند: پزشکان، پرستاران، کارکنان رادیولوژی، آزمایشگاه، خدمات، ملاقات کنندگان، همراهان بیمار، خانواده و... از وسایل حفاظت فردی استفاده نمایند.

وسایل حفاظت فردی شامل:

کلاه، محافظ صورت/عینک، ماسک، گان، پیش بند پلاستیکی، دستکش و روکشی می باشد.

وسایل حفاظت فردی:

وسایل حفاظت فردی شامل:

- کلاه
- محافظ صورت/عینک
- ماسک
- گان
- پیش بند پلاستیکی
- دستکش
- روکشی می باشد.

منبع:

۱- معصومی اصل، حسین. راهنمای کشوری نظام مراقبت عفونت های بیمارستانی. تهران: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مرکز مدیریت بیماریها با همکاری گروه هنری چکامه آوا؛ ۱۳۸۵. ص ۸۰ الی ص ۸۹.

۲- آخرین دستورالعملهای وزارت بهداشت طی نامه شماره ۲۶۸۷/۳۰۴ مورخ ۳/۱۳۹۲/۱۸ کورونانویروس.

نشانی تدوین کننده: شهرستان صومعه سرا، میدان انتظام، جنب پارک ابریشم، بیمارستان امام خمینی (ره).

شماره تماس: ۰۱۳۴۴۳۲۳۰۴۱

سایت بیمارستان: <http://imamh.gums.ac.ir>

۱) بیمار را در اتاق خصوصی (یا بستری چند بیمار با عفونت یکسان در یک اتاق، در صورت نبودن اتاق خصوصی به تعداد کافی) بستری کنید.

۲) از وسایل محافظت شخصی برای محافظت پوست مواجهه دیده استفاده کنید و لباس شامل:

- در زمان ورود به اتاق دستکش بپوشید.

- قبل از ترک اتاق دستکش خود را در آورید.

- بلافاصله پس از در آوردن دستکش، با یک ماده طبی شوینده دست یا ماده حاوی الکل (Alcohol-based hand rub)، آلودگی دست های خود را رفع کنید.

- قبل از ترک اتاق از آلودگی مجدد دست ها جلوگیری کنید.

- در صورت احتمال تماس قابل ملاحظه باستان با بیمار یا سطوح محیطی پیرامون بیمار، از گان استفاده کنید.

- در صورت افزایش خطر تماس با مواد بالقوه عفونی بیمار (در صورتیکه بیماری اختیاری یا اسهال دارد، کولوستومی یا ایلئوستومی شده، یا ترشح زخم وی کنترل نمی شود)، از گان استفاده کنید.

- قبل از ترک اتاق ایزوله، گان خود را در آورید و مراقب باشید تا لباستان آلوده نگردد.

- انتقال و جابجایی بیمار را به خارج از اتاق ایزوله به حداقل ممکن برسانید.

۳) در موارد زیر احتیاط تماسی را رعایت کنید:

- بیماران دچار عفونت یا کلونیزه با باکتریهای مقاوم به چند دارو (انتروکوک مقاوم به وانکوماسین، استافیلوکوک اورئوس مقاوم به متیسیلین یا با کاهش حساسیت به وانکوماسین، انتریت با عامل کلستریدیوم دیفیسیل)

- عفونتهای منتقله از راه مدفوعی- دهانی (شیگلا، روتاویروس و هپاتیت A) در بیمارانی که بی اختیاری داشته یا از پوشک استفاده می کنند.

- بیماریهای اسهالی حاد که احتمالاً دارای منشأ عفونی هستند.

احتیاطات استاندارد:

احتیاط های استاندارد، جایگزین احتیاط های همه جانبه یا عمومی شده است و رعایت آنها برای تمام بیماران ضروری است. در صورت تماس با خون، تمام مایعات بدن، ترشحات و مواد دفعی بدن بجز عرق (بدون در نظر گرفتن خون قابل رؤیت داخل آنها)، پوست آسیب دیده و مخاطها، موارد زیر را رعایت کنید:

(۱) پوشیدن دستکش

(۲) شستن دست ها بلافاصله پس از خروج دستکش ها از دست، دست ها باید در فواصل تماس بین بیماران نیز شسته شوند. رفع آلودگی دستها باید قبل و بعد از تماس با بیماران و بلافاصله پس از خروج دستکش ها صورت گیرد.

(۳) استفاده از گان، محافظ چشم همراه با ماسک یا محافظ صورت در صورت انجام اعمالی که احتمال پاشیده یا پخش شدن مایعات بدن وجود دارد.

(۴) عدم دستکاری سوزن ها و وسایل تیز، درپوش سوزن ها نباید مجدداً روی سوزن ها قرار گیرد. (عدم recap) سرسوزن ها نباید خم یا شکسته شوند.

(۵) سرسوزن ها و وسایل نوک تیز باید در ظروف مقاوم به سوراخ شدگی دفع گردند.

احتیاط هایی که باید براساس راه انتقال بیماری ها رعایت گردند:

سه نوع احتیاط براساس راه انتقال عفونت ها وجود دارد که عبارتند از:

هوا (Airborne)، قطرات (Droplet) و تماس (Contact).

احتیاط های هوایی (Airborne Precautions)

احتیاط هوایی برای جلوگیری از انتقال بیماری هایی که از طریق هسته قطرات با اندازه کوچکتر از ۵ میکرون یا ذرات گرد و غبار حاوی عامل عفونی (droplet nuclei) بکار می رود.

بیماری هایی که رعایت احتیاط هوایی برای آنها ضرورت دارد (مشکوک به عفونت یا عفونت قطعی و اثبات شده) عبارتند از:

- سل ریه یا حنجره

- سرخک

- آبله مرغان، یا زونا منتشر

از اصول احتیاط های هوایی اطلاع و آگاهی داشته باشید که عبارتند از:

(۱) بیمار را در اتاق خصوصی با فشار هوای منفی کنترل شده (در مقایسه با فضای بیرون) و حداقل ۶ بار تعویض هوا در ساعت باید صورت گیرد، بستری کنید. درب اتاق بیمار را ببندید.

(۲) خروج هوا از اتاق بیمار باید بطور مستقیم به فضای خارج و بیرون باشد (نه داخل بخش). چنانچه این کار مقدور نباشد، هوا باید قبل از برگشت به سیستم تهویه عمومی، با یک فیلتر قوی و کارآ (HEPA) خارج گردد.

(۳) زمانی که وارد اتاق بیمار می شوید باید از رسپیراتور شخصی که فیلتر میکرومتری داشته و حداقل کارآیی ۹۵٪ دارد (ماسک N95) استفاده نمایید. این ماسک اختصاصی باید متناسب با اندازه صورت شما باشد.

(۴) در صورت نبود ماسک N95، از ماسک فیلتر کاغذی معمولی به همراه دو گاز استریل در چهارلایه (که یکی از روش های جایگزین می باشد) استفاده کنید.

(۵) جابجایی بیمار را محدود کنید و قبل از ترک اتاق، به بیمار یک ماسک جراحی استاندارد دهید. پرسنلی که قرار است بیمار را تحویل بگیرند، باید قبل از جابجایی بیمار مطلع شوند تا احتیاط های لازم را بکار گیرند.

احتیاط قطرات (Droplet P.)

برای جلوگیری از انتقال آئروسول های درشت (قطره) از این نوع احتیاط استفاده کنید. بدلیل اندازه بزرگ این قطرات در هوا معلق نمی مانند و تا فاصله زیاد حرکت نمی کنند. این ذرات حین صحبت، عطسه یا سرفه کردن یا در زمان انجام اعمالی مانند ساکشن یا برونکوسکوپی ایجاد می شوند.

از اصول رعایت احتیاط قطرات اطلاع و آگاهی داشته باشید که عبارتند از:

(۱) بیمار را در اتاق خصوصی بستری کنید؛ ولی اقدام خاصی برای کنترل هوای اتاق ضرورت ندارد. (در صورت وجود چند بیمار با یک بیماری خاص، می توانید آنها را در یک اتاق بستری نمایید).

(۲) درب اتاق می تواند باز بماند (بدلیل جابجایی کم ذرات در حد ۳ پا یا حدود یک متر).

(۳) در صورت کار کردن در فاصله یک متری بیمار، از ماسک استاندارد جراحی استفاده کنید.

(۴) استفاده از گان و دستکش تابع اصول احتیاط های استاندارد است.

(۵) در صورت انتقال و جابجایی بیمار به خارج از اتاق ایزوله، به بیمار ماسک استاندارد جراحی دهید.

(۶) برای عفونتهایی مانند: باکتری هموفیلوس آنفلوانزای نوع B، مهاجم، منگوکوک، بیماری پنیوموکوک مقاوم به چند دارو، مایکوپلازما، پنیومونیه، سیاه سرفه، ویروس آنفلوانزا، اورویون، سرخچه و پاروویروس B۱۹ رعایت احتیاط قطرات ضروری است.

احتیاط تماسی (Contact P.)

برای جلوگیری از انتقال ارگانسیم های مهم از لحاظ همه گیرشناسی که مربوط به بیماران کلونیزه یا دچار عفونت بوده و از طریق تماس مستقیم (لمس کردن بیمار) یا تماس غیرمستقیم (تماس با اشیا و وسایل یا سطوح آلوده محیط بیمار) انتقال می یابند، رعایت احتیاط تماسی توصیه می شود.

از اصول احتیاط های تماسی اطلاع و آگاهی داشته باشید که عبارتند از: